

ග්‍රේප් පෘටි (පැහැරි කුලයේ ශාක)

වර්ගීකරණය

රාජධානිය : Plantae

වංශය : Magnoliophyta

වර්ගය : Magnoliopsida

උප වර්ගය : Rosidae

ගෝත්‍රය : Sapindales

කුලය : Rutaceae

සහය : Citrus

විශේෂය : Paradisi

උද්භිද විද්‍යාත්මක නාමය *Citrus paradisi*

හැඳින්වීම

බටහිර ඉන්දීය කොදෙව් දූපත්වලට අයත් බාබඩෝස් දූපතේ සම්භවය වූ බවත් ජම්බෝලවල විකෘතියක් නිසා මෙය හටගත් බවත් විශ්වාස කෙරේ.

සර්ම කලාපීය දේශගුණයට හැඩ ගැසී ඇති මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ පහතරට වියළි හා අතරමැදි කලාපවලත් උඩරට අතරමැදි කලාපවලත් හොඳින් වැඩේ.

ග්‍රේප් පෘටි

ඖෂධීය ගුණ හා පෝෂණ සංයුතිය

කැල්සියම්, පොස්පරස් වැනි බීජවලින් සහ විටමින් බී හා සී වලින් පොහොසත්ය.

මෙය ආහාර රුචිය වැඩි කිරීම, ආමාශගත රෝග සමනය කිරීම දියවැඩියාව පාලනය කිරීම, ක්වින්සින් රසායනය අඩංගු හෙයින් මැලේරියා රෝගය වැළැක්වීම වැනි ඖෂධීය ගුණවලින් යුක්තය.

පෝෂ්‍ය ගුණයෙන් පිරි ග්‍රේප් පෘංච

පාංශු හා දේශගුණික අවශ්‍යතා

විශාල පරාසයකට අයත් පස් වර්ගවල වගා කළ හැක. නමුත් ජලවහනය හොදින් සිදුවන මීටර් 2ක් පමණ ගැඹුරු භූගත ජල මට්ටම පස මතුපිට සිට මීටර් 1කට වඩා පහළින් පිහිටන සැහැල්ලු පස් වඩාත් සුදුසුය. මෙය සෑම පස් තට්ටු හෝ බොරළුවලින් තොරවිය යුතුය. හොදින් හිරු එළිය අවශ්‍ය වන අතර මිලි මීටර් 1750ක් 2000ක් පමණ වාර්ෂික වර්ෂාපතනයක් අවශ්‍ය වේ. එල හටගැනීම උත්තේජනය කිරීමටත් එල හොදින් මේරීමටත් වර්ෂය තුළ මාස 1-2 ක පමණ නිශ්චිත වියළි කාලයක් සහ අඩු වායුගෝලීය තෙතමනයක් තිබීම අවශ්‍ය වේ.

මනාව වැඩුණු ශාකයක්

ආර්ථික වාසි

කැල්සියම් පොස්පරස් වැනි ඛජවලින් හා විටමින් සී හා බී වලින් පොහොසත් අළුත් පලතුරක් ලෙස පරිභෝජනයෙන් අඩු මුදලකට උසස් පෝෂණයක් ලබාගත හැක. මෙයට අමතරව ජෑම්, කෝඩියල්, සිරස් වැනි ආහාර හා බීම වර්ගත් ගෙඩියේ පොත්තෙන් පෙක්ටින් හා වාෂ්පශීලී තෙල් වර්ගත් නිෂ්පාදනය කළ හැක. මේ නිසා වගාව දියුණු කිරීමෙන් කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික අංශයේ රැකියා සුලභ කිරීමත් ජනතාවට උසස් පෝෂණයක් ලබා දීමටත් හැකි වනු ඇත.

පෝෂණ ගුණයෙන් පිරි ග්‍රේප් පෘෂ්ඨ

ග්‍රේප් පෘෂ්ඨ-ප්‍රභේද(පැහැරි කුලයේ ශාක)

එලයේ අභ්‍යන්තර වර්ණය අනුව සුදු සහ රෝස යනුවෙන් ප්‍රධාන බාණ්ඩ දෙකකි. ලංකාවේ බහුලව ඇත්තේ දේශීය සුදු පැහැති වර්ගයි.

දේශීය වර්ග

- ගෙඩි දොඩම් වලට වඩා විශාල වුවද ජම්බෝල වලට වඩා කුඩා වේ.
- ඕවලාකාර හෝ රවුම් හැඩැතිය.
- පැසුනු ගෙඩිවල පොත්ත සිනිඳුය. දිලිසෙන ස්වභාවයක් ඇත.
- ලා කොළ හෝ කහ පාටය.
- යුෂ ප්‍රමාණය අධිකය.

දේශීය වර්ගයේ ග්‍රේප් පෘෂ්ඨ එල

දේශීය වර්ග

- ගෙඩියක බිජ 5-7ක් ඇත.
- මාංශලය සුදු පැහැතිය.

ග්‍රේප් පෘෂ්ඨ වල ඇති ආවේනික තිත්ත රසය නිසා ලංකාවේ ජනතාව අතර එතරම් ජනප්‍රිය නොවූවත් බොහෝ දියුණු රටවල එය ජනප්‍රිය පලතුරකි.

මෑතකදි හඳුන්වාදෙන ලද ප්‍රභේද ශ්‍රී ලංකාවේ ජනප්‍රිය වෙමින් පවතී.

හඳුන්වා දුන් තොම්සන් පින්ක් එල

ග්‍රේප් පෘෂ්ට - වගා කටයුතු (පැහිරි කුලයේ ශාක)

බහු කළලතාවය (එක බීජයකින් පැළ කිහිපයක් හට ගැනීම) නොමැති හෙයින් බීජවලින් හටගනුයේ ලිංගිකව හටගන්නා පැළ පමණි. මෙම පැළවලින් පිහිටුවන වගා ඒකාකාරී නොවන අතර ලැබෙන එලවල ගුණාත්මය ද විවිධය. මේනිසා උසස් ගුණාත්මයෙන් යුතු පැළ සහිත ඒකාකාරී වගාවක් ඇතිකර ගැනීමට වර්ධක ප්‍රචාරක ක්‍රම (බද්ධ ක්‍රම) මගින් නිපදවාගත් පැළ සිටුවිය යුතුයි.

තනි වගාවක් ලෙස වගා කරන්නේ නම්,

පරතර-මී. 4 x 5

වළක ප්‍රමාණය - සෙ.මී. 60 x 60 x 60

හෙක්ටයාරයකට අවශ්‍ය බද්ධ පැළ - 550

මෙම පැළ සංඛ්‍යාවට පාළු සිටුවීමට අවශ්‍ය සංඛ්‍යාවද ඇතුළත්ය.

සාර්ථක බද්ධ පැළයක්

මතුපිට පස් හා කාබනික පොහොර සමස්මව ගෙන මිශ්‍රකර සාදාගත් මිශ්‍රණයෙන් පැළ සිටුවීමට සති 1-2කට පෙර වලවල් පුරවා තබා වල තුළ පස හොඳින් තැන්පත් වූ පසු පැළය සිටුවිය යුතුයි. පැළයේ මූල කොටස පමණක් පසට යටවන සේ පැළය සිටුවීම ඉතාමත් වැදගත්ය.

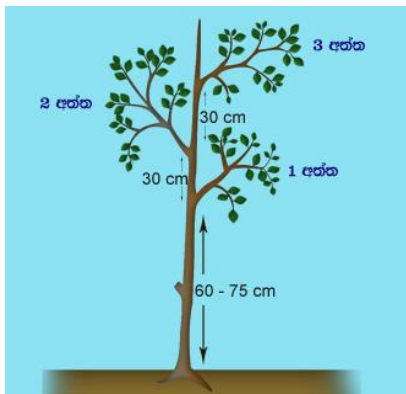
බද්ධ පැළවල බද්ධ සන්ධිය පසට යටවුවහොත් එම පැළ ඉක්මනින් දුර්වල විය හැක. පැළය සිටුවා ඒ සමඟම යෙදිය යුතු මූලික පොහොර ප්‍රමාණය පැළය වටා විසුරුවා හැර යන්තම් පසට මිශ්‍රකර වසුනක් යොදා අවශ්‍ය පරිදි ජලය සැපයිය යුතුයි.

ගස පුහුණු කිරීම හා කප්පාදුව

හොඳ ඵලදාවක් ලබා ගැනීමටත්, බෝග පාලන කටයුතු පහසුකර ගැනීමටත් අලංකාර වගාවක් ඇති කර ගැනීමටත්, පැළ පුහුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ. පැළය සෙ.මී. 45 - 60 පමණ තනි කඳක් සේ වැඩීමට එම කොටසේ හටගන්නා රිකිලි සියල්ලම ඉවත් කළ යුතුය.

මෙසේ කිරීමෙන් ග්‍රහකයෙන් හටගන්නා රිකිලි ඉවත් වීමෙන් වගාවට වන හානිය ද මහරවා ගත හැක. පැළය සෙ.මී. 45 - 60 ක් පමණ උසට වැඩුණු පසු එයට ඉහලින් අඟල් 6ක් පමණ පරතරයක් සහිතව ගස වඩා සමබරව සිටින සේ අතු 3 - 4ක් වැඩීමට ඉඩ දී අනෙක් අතු ඉවත් කළ යුතුයි.

ගස පුහුණු කරන අයුරු

මෙලෙස ගසේ ප්‍රධාන සැකිල්ල සකසාගත් පසු පළල් කෝණ සහිතව අතු වැඩීමට සැලැස්වීමෙන් තිරස්ව පැතිරෙන ශාක වියනක් සහිත ගසක් සකසා ගතහැක. මෙවිට ගසේ ඵල හටගන්නා රිකිලි ප්‍රමාණය වැඩි වී අස්වැන්න ද වැඩි වේ.

පැළයක් මුල් අවස්ථාවේදීම හොඳින් පුහුණුකර වැඩීමට සැලැස්වුවහොත් පසුව අවශ්‍ය වන කප්පාදුව අවම කරගත හැක. කප්පාදුව මඟින් රෝගී අතු, දුර්වල හා මැරුණු අතු හා ගසට අනවශ්‍ය ලෙස සෙවන ඇති කරන අතු ඉවත් කෙරේ.

කප්පාදු කිරීම

මෙමඟින් ගසේ ඵලදායීතාවය ඉහල නංවාගත හැක.

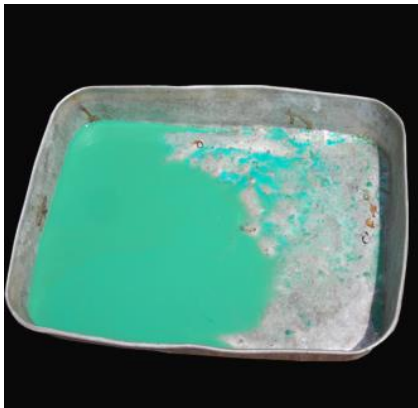
හොඳින් පුහුණු නොකළ වගාවක නම් වැඩිපුර කප්පාදු කිරීමට සිදුවන අවස්ථා ඇත.

එහෙත් එකවර වැඩිපුර කප්පාදු කිරීම වගාවට සුදුසු නැත. වැඩිපුර කප්පාදු කළවිට මල් හට නොගන්නා ගසක් නම් මල් හටගැනීමට ගතවන කාලය තවත් වැඩිවීමත්, ඵල දරණ ගසක් නම් ඵල හටගැනීම අඩුවීමත් සිදුවිය හැක. ඵල දරණ ගස කප්පාදු කිරීම කළ යුත්තේ අස්වනු නෙලාගත් පසුවය.

කප්පාදු කිරීමට අවශ්‍ය ශාකයක්

මල් පිපීමට ආසන්න කාලයේ දී කප්පාදු කළහොත් ගසේ වර්ධක වර්ධනය උත්තේජනය වී මල් හට ගැනීම අඩුවිය හැක. කප්පාදුව තද වියළි හා තද වැසි සහිත කාලවල නොකල යුතුය. කප්පාදුවෙන් පසු කැපුම්වල කැන්ඩිසාන් වැනි ද්‍රවයෙහි අයස් ආලේප කල යුතුය. එයින් කැපුම් වලින් වන ජල හානි හා දිලීර ආසාදනයන් මගහරවා ගත හැක.

කැපුම් තුවාලවල ආලේප කරන දිලීරනාශකය

පොහොර යෙදීම

සිටුවන අවස්ථාවේ මූලික පොහොර යෙදූ පසු වසරක් පාසා ගසකට අවශ්‍ය පොහොර ප්‍රමාණය යෙදිය යුතුය. රසායනික පොහොර වලට අමතරව කාබනික පොහොර ගසේ විශාලත්වය අනුව අවශ්‍ය ප්‍රමාණ වලින් යෙදිය යුතුයි.

ජල සම්පාදන පහසුකම් තිබේ නම් වසරකට ගසකට අවශ්‍ය පොහොර ප්‍රමාණය සමාන කොටස් හතරකට බෙදා මාස තුනකට වරක් ද, වර්ෂාපෝෂිත වගාවක් නම් සමාන කොටස් දෙකකට බෙදා දෙවරක් ද යෙදිය යුතුයි. පොහොර යෙදීම කල යුත්තේ ගසේ අතු විහිදී ඇති ප්‍රමාණය තුල ගස වටා විසුරුවා හැර පසට මිශ්‍ර කිරීමෙනි. මේ සඳහා උදැල්ලක්, මුල්ලුවක් භාවිතය වඩාත් සුදුසුය. පොහොර යොදා වසුන් යෙදීම කළ යුතුයි.

යෙදීමට පෙර පොහොර මිශ්‍රණය කලවම් කිරීම

වල් මර්දනය

ශ්‍රේෂ්ඨතාව වගාවට මුළු ක්‍රේෂ්ත්‍රයම වල් පැළෑටි වලින් තොරව තබා ගැනීම අවශ්‍ය නොවේ. ගස් වටා අතු ඇති කොටස පමණක් වල් පැළෑටි වලින් තොරව තබා ගැනීම ප්‍රමාණවත්ය. ඉතිරි කොටසේ වැඩෙන වල්පැළ කැනී ගැසීමෙන් කපා ප්‍රමාණවත්ය.

වල් මර්දනය කිරීමේදී කඳේ පාදස්ථයට හා මුල්වලට හානි නොවන සේ එය කල යුතුය. කඳට හානි සිදුවුව හොත් පාදස්ථ කුණුවීමේ රෝගය පහසුවෙන් ඇතිවිය හැක. එබැවින් වසුන් යොදා හෝ පැරකොටි වැනි වල් නාශකයක් යොදා ගස වටා වල් මර්දනය වඩාත් සුදුසුය.

වැඩුණු ගසකට පොහොර යොදා ඇති අයුරු

ජල සම්පාදනය

හොඳ වර්ධනයකට වසර පුරාම හොඳ ජල සැපයුමක් තිබිය යුතුය. මල් හට ගැනීමට පෙර කෙටි වියළි කාලයක් තිබීම වඩා සුදුසු වුවද මල් හටගත් පසු හොඳ අස්වැන්නක් සඳහා ගෙඩි පැසෙන තුරුම පසේ තෙතමනය පවත්වාගෙන යාම සුදුසුය.

වසුන් යොදා ජල සම්පාදනය කිරීම

මල් හට ගැනීම උත්තේජනය වීමට මාස 1-2 පමණ වියළි කාලයක් ගසකට තිබිය යුතුයි. මල් හට ගැනීම ඇරඹී එල පිහිටන තෙක් කාලය තුළ ගසට හොදින් ජලය තිබිය යුතුයි. නැතහොත් මල් සහ කුඩා එල හැලියාම සිදු වේ.

එල පිහිටීමෙන් පසු අවශ්‍යතාවය අනුව වරින් වර ජල සැපයුම ප්‍රමාණවත්ය. සම්ප්‍රදායික ක්‍රම වලට වඩා සුක්ෂ්ම ජල සම්පාදන ක්‍රම වඩාත් සුදුසුය. (බිංදු හා විසිරි ජල සම්පාදන ක්‍රම) ක්ෂුද්‍ර හා විසිරි ජල සම්පාදන ක්‍රමය වඩාත් සුදුසුය. මෙමගින් ගස වටා සම්පූර්ණ මූල මණ්ඩලය තෙත්වීම සිදු වේ.

බිංදු ජල සම්පාදනය යොදා ගැනීම

ගෙඩි හටගැනීම ප්‍රමාද වීම

හොදින් වැඩි ඇතත් සමහර ගස්වල ගෙඩි හට ගැනීම සිදු නොවීම වගා කරුවන්ට විශාල ගැටළුවකි.

මෙවැනි ගස්වල ගෙඩි හට ගැනීම උත්තේජනය කර ගැනීම සඳහා පහත සඳහන් කටයුතු එකක් හෝ කිහිපයක් අනුගමනය කිරීම අවශ්‍ය විය හැකිය.

- ගසට හොදින් හිරු එළිය ලැබීමට සලස්වන්නාමේ සඳහා ගසට සෙවන ඇතිවන වෙනත් ගස්වල අතු කපා ඉවත් කරන්න.

ගසේ පොතු තීරු ඉවත් කිරීම

- ගසේ ප්‍රධාන අතු වල පොල් ලෙලි වැනි දෑ එල්ලන්න. මෙවිට එම අතු වලට හොදින් එළිය ලැබේ. නමුත් මෙය කළ යුත්තේ අතු වලට හානි නොවන පරිදිය.
- ප්‍රධාන අතු කිහිපයක කඳේ තැනින් තැන පොතු තීරු ඉවත් කරන්න. නමුත් සම්පූර්ණ වලයක ආකාරයකට පොත්ත ඉවත් කිරීම සුදුසු නැත.

අතු වලට බර ද්‍රව්‍යක් එල්ලීම

ග්‍රේස් පෘෂ්ට - අස්වැන්න (පැහිරි කුලයේ ශාක)

අස්වනු නෙලීම

ගෙඩියක් හොදින් මේරීමට මාස 4 1/2ක් පමණ ගත වේ. හොදින් පැසුණ ගෙඩි නෙලා නොගෙන තවදුරටත් ගසේ තිබීමට හැරියහොත් ගෙඩියේ යුෂ නැවත ගසට උරා ගන්නා හෙයින් ගෙඩි ප්‍රයෝජනයට ගත නොහැකි තත්ත්වයට පත් වේ.

එම නිසා නියමිත කාලයේදී අස්වනු නෙලීම වැදගත්ය. අස්වනු නෙලීම දවසේ පෙ.ව. 9.00 හා ප.ව. 4.00 පෙර කාලය තුළ වඩාත් සුදුසුය. පෙ.ව. 9.00 ට පෙර හා පස්වරු 4.00න් පසු අස්වනු නෙලීමේ දී ගෙඩිවල තෙල් පැල්ලම් ඇති වී ඒවායේ වෙළඳ වටිනාකම අඩුවිය හැක.

නෙලීමට ආසන්න අවස්ථාවේ ඇති එළ

තේරීම හා වර්ග කිරීම

පහත කරුණු සලකා බලා වර්ග කිරීම කළ යුතුය.

- විශාලත්වය
- පැහැය
- යාන්ත්‍රික හානි හා කෘමි හානි
- ලෙඩ රෝග ආසාදන හා විකෘති
- මේරීමේ ප්‍රමාණය

නියමිත අවස්ථාවේ දී නෙලාගත් එළ